Þskj. 1053 — 658. mál.

Frumvarp til laga

um veiðigjöld.

(Lagt fyrir Alþingi á 140. löggjafarþingi 2011–2012.)

I. KAFLI
Gildissvið, markmið og skilgreiningar.

1. gr.
Gildissvið.

Lög þessi taka til veiðigjalda, almenns veiðigjalds og sérstaks veiðigjalds, sem lögð eru á aflamark, aðrar úthlutaðar aflaheimildir eða landaðan afla, fari stjórn veiða fram með öðrum hætti en með úthlutun aflamarks samkvæmt lögum um stjórn fiskveiða eða öðrum lögum er við geta átt.

2. gr.
Markmið.

Veiðigjöld eru lögð á í þeim tilgangi að mæta kostnaði ríkisins við rannsóknir, stjórn, eftirlit og umsjón með fiskveiðum og fiskvinnslu og til að tryggja þjóðinni í heild hlutdeild í þeim arði sem nýting sjávarauðlinda skapar.

3. gr.
Skilgreiningar.

Í lögum þessum hafa hugtökin aflahlutdeild, aflamark, fiskveiðiár, veiðiheimild, þorskígildi, og þorskígildisstuðull þær merkingar sem í þau eru lögð í lögum um stjórn fiskveiða. Eftirtalin hugtök hafa þessa merkingu í lögum þessum:

1. *Uppsjávarafli:* Afli af fisktegundunum síld, loðnu, kolmunna, makríl og öðrum hliðstæðum tegundum smáfiska.
2. *Botnfiskafli:* Annar sjávarafli.
3. *Veiðar:* Veiðar og meðhöndlun afla um borð í fiskiskipi.
4. *Vinnsla:* Meðferð sjávarafla í landi.
5. *Auðlindarenta (reiknuð renta):* Arður sem myndast í atvinnustarfsemi sem byggist á nýtingu náttúruauðlinda umfram rekstrarkostnað og ávöxtun þess fjár sem bundið er í starfseminni sem eðlileg er talin með tilliti til þeirrar áhættu sem í henni felst.

4. gr.
Veiðigjaldsnefnd.

Ráðherra skipar þrjá menn og aðra þrjá til vara í nefnd til fimm ára í senn til að ákvarða sérstakt veiðigjald, sbr. 8. gr., og gera tillögu um undanþágu frá álagningu sérstaks veiðigjalds, sbr. 3. mgr. 8. gr. Nefndin skal skipuð mönnum sem hafa þekkingu á sviði hagfræði, sjávarútvegsmála og reikningshalds.

Ráðherra skal birta fjárhæð sérstaks og almenns veiðigjalds fyrir komandi fiskveiðiár með reglugerð fyrir 15. júlí ár hvert.

Ráðherra skal gera þjónustusamning við Hagstofu Íslands og embætti ríkisskattstjóra um öflun og úrvinnslu upplýsinga um rekstur og afkomu veiða og vinnslu sem veiðigjaldsnefnd þarf til að sinna verkefni sínu. Fyrir þann hluta verkefnanna sem fellur utan lögbundinna verkefna Hagstofu Íslands og ríkisskattstjóra skal greitt úr ríkissjóði.

Veiðigjaldsnefnd skal viðhafa viðvarandi könnun á því hvort haga megi öflun upplýsinga og úrvinnslu gagna þannig að sérgreina megi útreikning rentu frekar en gert er ráð fyrir í lögum þessum, t.d. eftir fisktegundum, útgerðarformum eða tegund aflaheimilda, og gera tillögur til ráðherra um breytingar á lögum, reglum eða þjónustusamningum telji hún tilefni til.

II. KAFLI

Gjaldtaka.

5. gr.

Gjaldskyldir aðilar.

Gjaldskyldir aðilar eru einstaklingar og lögaðilar sem fá úthlutað aflamarki, öðrum aflaheimildum eða landa afla á grundvelli laga um stjórn fiskveiða, laga um fiskveiðar utan lögsögu Íslands eða annarra laga er kveða á um stjórn fiskveiða.

6. gr.

Gjaldstofn.

Gjaldstofn almenns og sérstaks veiðigjalds er afli hvers gjaldskylds aðila í þorskígildum samkvæmt úthlutuðu aflamarki, öðrum aflaheimildum eða lönduðum afla.

Þegar um er að ræða tegundir sem úthlutað er til einstakra skipa skulu gjöldin miðast við úthlutað aflamark í kílóum talið.

Fari stjórn veiða fram með öðrum hætti en greinir í 2. mgr. skulu gjöldin miðast við landaðan afla skips í viðkomandi tegund samkvæmt aflaupplýsingakerfi Fiskistofu á tólf mánaða tímabili sem lýkur einum mánuði fyrir upphaf fiskveiðiárs eða veiðitímabils. Gjöld vegna strandveiða miðast við landaðan afla í strandveiðum og miða skal við landaðan afla krókabáta í þeim tegundum sem þeir eru ekki bundnir aflatakmörkunum í en sæta ákvörðun um heildarafla.

7. gr.

Almennt veiðigjald.

Almennt veiðigjald skal vera 9,50 kr. á hvert þorskígildiskíló. Almennt veiðigjald á hvern gjaldskyldan aðila skal þó aldrei vera lægra en 5.000 kr.

Örn Pálsson 31.5.12 19:54
Deleted: 8

Örn Pálsson 31.5.12 19:54
Deleted: hvert skip

8. gr.

Sérstakt veiðigjald.

Sérstakt veiðigjald skal skilgreint í krónum á hvert þorskígildiskíló eftir veiðiflokkum, þ.e. botnfiskveiðum og uppsjávarveiðum. Sérstakt veiðigjald skal vera 70% af stofni til útreiknings á gjaldinu eins og stofninn er skilgreindur í 9. gr. að frádregnu almennu veiðigjaldi skv. 7. gr.

Álagning sérstaks veiðigjalds samkvæmt þessari grein skal vera þannig á hvert skip á fiskveiðiárinu:

a. af fyrstu 30.000 þorskígildiskílóum greiðist ekkert gjald,

b. af næstu 70.000 þorskígildiskílóum greiðist hálft gjald,
c. af þorskígildiskílóum umfram 100.000 greiðist fullt gjald.

Ráðherra er heimilt að tillögu veiðigjaldsnefndar að lækka eða undanþiggja sérstöku veiðigjaldi afla úr tilteknum fiskstofni ef sýnt er að afkoma er verulega lakari við þær veiðar en almennt gerist. Einnig má undanþiggja tilraunaveiðar sérstöku veiðigjaldi ef sýnt er að renta þeirra veiða er engin eða neikvæð.

9. gr.

Stofn til útreiknings á sérstöku veiðigjaldi.

Stofn til útreiknings á sérstöku veiðigjaldi er samtala reiknaðrar rentu á hvert þorskígildiskíló, annars vegar í fiskveiðum og hins vegar í fiskvinnslu. Rentu á þorskígildiskíló skal reikna sérstaklega fyrir veiðar og vinnslu botnfisks og fyrir veiðar og vinnslu uppsjávarfisks eins og nánar er kveðið á um í 10. gr.

Rentu í veiðum og vinnslu skal jafnað á afla í veiðum og vinnslu á sama tekjuári og skattframtöl sem lögð eru til grundvallar útreikningum Hagstofu Íslands byggjast á. Skal sá afli umreiknaður til þorskígilda fyrir komandi fiskveiðiár samkvæmt ákvæðum laga um stjórn fiskveiða.

Reiknaðri rentu í uppsjávarveiðum skal jafnað á þorskígildi afla í uppsjávarveiðum. Reiknaðri rentu í vinnslu uppsjávarafla skal að 80/100 hlutum jafnað á þorskígildi afla í uppsjávarveiðum að viðbættum uppsjávarafla sem keyptur var til vinnslu af erlendum fiskiskipum eða fluttur inn með öðrum hætti.

Örn Pálsson 31.5.12 19:56
Deleted: Reiknaðri rentu í vinnslu uppsjávaraflar skal jafnað á þorskígildi þess uppsjávarafla sem unninn var

Stofn til útreiknings á sérstöku veiðigjaldi í uppsjávarveiðum skal vera reiknuð renta á þorskígildi í veiðum á uppsjávarfiski að viðbættri reiknaðri rentu á þorskígildi í vinnslu á uppsjávarfiski.

Reiknaðri rentu í botnfiskveiðum skal jafnað á þorskígildi afla í botnfiskveiðum. Reiknaðri rentu í vinnslu botnfisks skal að 80/100 hlutum jafnað á þorskígildi afla í botnfiskveiðum að viðbættum botnfiskafla sem keyptur var til vinnslu af erlendum fiskiskipum eða fluttur inn með öðrum hætti.

Örn Pálsson 31.5.12 19:57
Deleted: Reiknaðri rentu í vinnslu botnfisks skal jafnað á þorskígildi heildarafla viðmiðunarársins að frádregnum þeim uppsjávarafla sem fór í vinnslu, sbr. 3. mgr.

Stofn til útreiknings sérstaks veiðigjalds á þorskígildi í botnfiskveiðum skal vera reiknuð renta á þorskígildi í veiðum á botnfiski að viðbættri reiknaðri rentu á þorskígildi á vinnslu á botnfiski.

Sé renta reiknuð fyrir vinnslu sem nær til beggja aflaflokka, botnfiskafla og uppsjávarafla, skal henni skipt á milli aflaflokkanna í hlutfalli við þorskígildi hvors flokks um sig.

10. gr.

Reiknuð renta.

Renta reiknast sem söluverðmæti afla eða afurða að frádregnum annars vegar rekstrarkostnaði vegna veiða og vinnslu, öðrum en fjármagnskostnaði og afskriftum rekstrarfjármuna, og hins vegar reiknaðri ávöxtun á verðmæti rekstrarfjármuna.

Til söluverðmætis afla eða afurða skal telja tekjur af sölu og leigu aflaheimilda. Til rekstrarkostnaðar skal telja niðurfærslu keyptra aflaheimilda í samræmi við ákvæði skattalaga.

Söluverðmæti afla og afurða skal byggjast á upplýsingum sem Hagstofa Íslands vinnur árlega úr skattframtölum og aflar frá fyrirtækjum í fiskveiðum og fiskvinnslu, ásamt upplýsingum frá Fiskistofu, að teknu tilliti til breytinga á verðvísitölu sjávarafurða fyrir botnfiskafla annars vegar og uppsjávarafla hins vegar frá meðaltali

þess tekjuárs sem framtölin byggjast á til meðaltalsins janúar til apríl fyrir ákvörðun veiðigjaldsins ár hvert.

Rekstrarkostnaður sem kemur til frádráttar, sbr. 1. mgr., skal byggjast á upplýsingum sem Hagstofa Íslands vinnur árlega úr skattframtölum og aflar frá fyrirtækjum í fiskveiðum og fiskvinnslu, ásamt upplýsingum frá Fiskistofu, að teknu tilliti til breytinga á verðvísitölu sjávarafurða fyrir botnfiskafla annars vegar og uppsjávarafla hins vegar frá meðaltali þess tekjuárs sem framtölin byggjast á til meðaltalsins janúar til apríl fyrir ákvörðun veiðigjaldsins ár hvert. Til rekstrarkostnaðar í þessu samhengi teljast ekki veiðigjöld sem lögð eru á samkvæmt lögum þessum.

Reiknaða ávöxtun rekstrarfjármuna, að meðtöldum birgðum, skal miða við 8% af áætluðu verðmæti þeirra í lok tekjuárs, sem Hagstofa Íslands vinnur árlega úr skattframtölum og aflar frá fyrirtækjum í fiskveiðum og fiskvinnslu. Verðmæti skipakosts skal miða við vátryggingarverðmæti skipa eins og það er ákveðið af vátryggingafélögum að viðbættum 20% vegna búnaðar og tækja við fiskveiðar. Verðmæti fasteigna og annarra rekstrarfjármuna skal miða við bókfært verð þeirra án afskrifta, að teknu tilliti til breytinga á vísitölu byggingarkostnaðar frá meðaltali stofnárs samkvæmt skattframtali til 1. apríl næst fyrir ákvörðun veiðigjaldsins.

Sé reiknuð renta í botnfiskveiðum eða uppsjávarveiðum, eins og hún er ákvörðuð samkvæmt þessari grein, lægri en 0 skal heimilt að draga hana frá við útreikning sambærilegrar rentu á næsta ári eða síðar í allt að fimm ár.

Örn Pálsson 31.5.12 19:59

Deleted: Söluverðmæti afla og afurða skal byggja á upplýsingum sem Hagstofa Íslands vinnur árlega úr skattframtölum og aflar frá fyrirtækjum í fiskveiðum og fiskvinnslu, ásamt upplýsingum frá Fiskistofu, að teknu tilliti til breytinga á verðvísitölu sjávarafurða frá meðaltali þess tekjuárs sem framtölin byggjast á til 1. apríl ár hvert fyrir ákvörðun veiðigjaldsins.

Örn Pálsson 31.5.12 20:00

Deleted: Rekstrarkostnaður sem kemur til frádráttar, sbr. 1. mgr., skal byggjast á upplýsingum sem Hagstofa Íslands vinnur árlega úr skattframtölum og aflar frá fyrirtækjum í fiskveiðum og fiskvinnslu, ásamt upplýsingum frá Fiskistofu, að teknu tiliti til breytinga á vísitölu neysluverðs frá meðaltali þess tekjuárs sem framtölin byggjast á til 1. apríl ár hvert fyrir ákvörðun veiðigjaldsins.

Örn Pálsson 31.5.12 20:01

Deleted: áætlað verðmæti þeirra í lok tekjuárs, 8% í fiskveiðum, en 10% í fiskvinnslu

Örn Pálsson 31.5.12 20:02

Deleted: meðaltali tekjuárs skattframtals

III. KAFLI

Álagning og innheimta.

11. gr.

Álagning veiðigjalda.

Veiðigjöld samkvæmt lögum þessum skulu lögð á af Fiskistofu og renna í ríkissjóð.

Álagning vegna aflamarks fer fram við úthlutun þess á hverju fiskveiðiári. Álagning á landaðan afla skal fara fram 31. ágúst ár hvert vegna afla sem landað var frá 1. ágúst næstliðins árs til 31. júlí á álagningarárinu. Fiskistofa tilkynnir gjaldskyldum aðilum álagningu á þá.

12. gr

Innheimta veiðigjalda.

Fiskistofa innheimtir veiðigjöld. Ráðherra er þó heimilt að fela innheimtumönnum ríkissjóðs eða öðrum aðilum innheimtu þeirra

Gjöld vegna aflamarks sem úthlutað er 1. september falla í gjalddaga með þremur jöfnum greiðslum ár hvert, þ.e. 1. október sama árs, 1. janúar og 1. maí næsta árs. Taki úthlutun aflamarks gildi á tímabilinu 2. september til 31. ágúst er gjalddagi við útgáfu tilkynningar um úthlutað aflamark. Gjöldin eru ekki afturkræf þótt aflamark sé ekki nýtt.

Gjalddagi veiðigjalda á landaðan afla einstakra tegunda sem ekki eru háðar aflamarki og á afla sem veiddur er við strandveiðar er 1. október á því ári sem fiskveiðiári lýkur.

Eindagi skv. 2. og 3. mgr. er 15 dögum eftir gjalddaga. Ef gjald er ekki greitt á eindaga reiknast dráttarvextir af fjárhæð gjalds frá gjalddaga til greiðsludags í samræmi við reglur laga um vexti og verðtryggingu.

Hafi greiðsla ekki borist innan mánaðar frá gjalddaga fellur veiðileyfi skips niður.

Lögveð er í skipi fyrir gjaldinu.

Sé ákvörðun tekin innan fiskveiðiársins um að lækka áður leyfðan heildarafla einstakra tegunda skal endurgreiða eiganda skips þann hluta veiðigjaldanna sem nemur sömu fjárhæð og innheimt var fyrir hvert þorskígildi sem aflaheimildir skips skerðast um.

Eigandi skips við álagningu veiðigjalda er ábyrgur fyrir greiðslu þeirra.

IV. KAFLI

Gildistaka o.fl.

13. gr.

Rekstrarkostnaður.

Almennt og sérstakt veiðigjald telst rekstrarkostnaður skv. 1. tölul. 31. gr. laga nr. 90/2003, um tekjuskatt.

14. gr.

Reglugerð.

Ráðherra setur með reglugerð nánari ákvæði um framkvæmd laga þessara, m.a. um starfsreglur veiðigjaldsnefndar og forsendur útreiknings á sérstöku veiðigjaldi.

15. gr.

Gildistaka.

Lög þessi taka gildi 1. september 2012.

Ákvæði til bráðabirgða.

I

Þrátt fyrir ákvæði 8. gr. skal sérstakt veiðigjald vera með eftirfarandi hætti:

a. 29,13 kr. á hvert þorskígildiskíló í botnfiskveiðum og 33,08 kr. á hvert þorskígildiskíló í uppsjávarveiðum á fiskveiðiárinu 2012/2013.

b. 55% af stofni til útreiknings á gjaldinu á fiskveiðiárinu 2013/2014 að frádregnu almennu veiðigjaldi sama fiskveiðiárs.

c. 60% af stofni til útreiknings á gjaldinu á fiskveiðiárinu 2014/2015 að frádregnu almennu veiðigjaldi sama fiskveiðiárs.

d. 65% af stofni til útreiknings á gjaldinu á fiskveiðiárinu 2015/2016 að frádregnu almennu veiðigjaldi sama fiskveiðiárs.

II.

Á fiskveiðiárunum 2012/2013 til 2017/2018 skal félag eða einstaklingur með atvinnurekstur sem greiða skal sérstakt veiðigjald skv. 11. gr. eiga rétt á lækkun þess vegna vaxtakostnaðar við kaup á aflahlutdeildum til ársloka 2011 samkvæmt þessu ákvæði enda séu eftirfarandi skilyrði uppfyllt:

a. Keypt aflahlutdeild sé enn í höndum útgerðarinnar og hún hafi greitt veiðigjöld af aflamarki samkvæmt henni fyrir viðkomandi fiskveiðiár.

b. Vaxtaberandi skuldir útgerðarinnar í árslok 2011 samkvæmt framtali fyrir það ár án bókfærðra tekjuskattsskuldbindinga og að frádregnum peningalegum eignum séu hærri en reiknað stofnverð rekstrarfjármuna eins og það er metið samkvæmt þeim reglum um verðmæti skipakosts, fasteigna og annarra rekstrarfjármuna sem

Örn Pálsson 31.5.12 20:05
Deleted:

Örn Pálsson 31.5.12 20:06
Formatted: Centered

tilgreindar eru í 5. mgr. 10. gr.

Séu skilyrði 1. mgr. uppfyllt skal lækka sérstakt veiðigjald á hverju fiskveiðiári frá 2012/2013 til 2017/2018 um vaxtagjöld samkvæmt framtali fyrir árið 2011 í sama hlutfalli og skuldir skv. b-lið 1. mgr. eru sem hlutfall af vaxtaberandi skuldum í heild eftir að frá þannig reiknuðum vaxtagjöldum hafa verið dregin 4% af reiknuðu stofnverði rekstrarfjármuna, sbr. b-lið 1. mgr. Lækkunin skal þó aldrei vera hærri en sem svarar 4% af bókfærðu verðmæti ófyrnanlegra eigna samkvæmt framtali fyrir sama ár.

Fjárhæð til lækkunar veiðigjaldsins skal taka breytingu samkvæmt vísitölu neysluverðs frá desember 2011 til desembermánaðar næst fyrir upphaf viðkomandi fiskveiðiárs.

Taka skal tillit til vaxtakostnaðar vegna kaupa á aflahlutdeildum á árinu 2012 sem gerð hafa verið fyrir 1. júní með sama hætti og gildir um fyrri ár.

Taka skal tillit til skulda vegna kvótakaupa sem eru ekki hjá handhafa aflahlutdeildanna sem greiðir veiðigjöldin.

Ráðherra setur reglugerð um nánari framkvæmd þessa ákvæðis.

Örn Pálsson 31.5.12 20:06
Formatted: Font:Bold

Örn Pálsson 31.5.12 20:05
Deleted: a. 60% af stofni til útreiknings á gjaldinu á fiskveiðiárinu 2012–2013 að frádregnu almennu veiðigjaldi sama fiskveiðiárs. ... [1]

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

Þáverandi fjármálaráðherra skipaði 2. nóv. 2011 nefnd þriggja manna, sem tilnefndir voru af honum, forsætisráðherra og ráðherra sjávarútvegsmála, með það verkefni að gera tillögu um „mótun heildstæðrar stefnu um framtíðarfyrirkomulag skattlagningar í sjávarútvegi“. Skipan nefndarinnar átti sér m.a. aðdraganda í frumvarpi til laga um stjórn fiskveiða, sem lagt var fram á 139. löggjafarþingi en fékk ekki afgreiðslu þá. Í bráðabirgðaákvæði IX í því frumvarpi var svohljóðandi ákvæði um skipun slíkrar nefndar:

„Skipa skal nefnd með fulltrúum forsætis-, sjávarútvegs- og landbúnaðar- og fjármálaráðherra undir forustu þess síðasttalda sem falið verður það verkefni að móta heildstæða stefnu um framtíðarfyrirkomulag skattlagningar í sjávarútvegi. Verður þar horft til þess hvað sé eðlilegt endurgjald fyrir aðgang að hinni sameiginlegu auðlind og þar á meðal hvernig útfæra megi sérstakan skatt eða álag á veiðigjald þegar aðstæður eru með þeim hætti að hreinn hagnaður samkvæmt árgreiðsluaðferð Hagstofu Íslands er yfir tilteknum mörkum, t.d. 10 milljörðum kr. Jafnframt skal nefndin skoða hvort rétt sé að hreinn hagnaður sem sprettur af viðskiptum með veiðiheimildir verði skattlagður eftir því sem slík viðskipti eru áfram heimil.

Nefndin skal taka mið af þeim breytingum sem fólgnar eru í lögum þessum, svo og lögum um breytingar á stjórn fiskveiða sem sett eru samhliða þessum lögum. Einnig skal hún hafa hliðsjón af niðurstöðu greiningar á hagrænum áhrifum fyrirhugaðra breytinga á sjávarútveginn og ljúka störfum fyrir 1. október 2011.“

Frumvarp það sem hér er lagt fram byggist að mestu á tillögum nefndarinnar hvað fyrirkomulag gjaldtöku varðar og eru þær athugasemdir sem hér koma fram að mestu byggðar á álitsgerð nefndarinnar sem einnig fylgir frumvarpinu sem fylgiskjal.

Í samstarfsyfirlýsingu ríkisstjórnarflokkanna eru lagðir hornsteinar að stefnu í auðlindamálum og sjávarútvegsmálum að því er nýtingu á sameiginlegri auðlind varðar. Í samstarfsyfirlýsingunni segir: „Standa þarf vörð um sameign þjóðarinnar á náttúruauðlindum sínum. Einn af hornsteinum umhverfisstefnu ríkisstjórnarinnar er að